

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Kateřiny Mrázové, Ph.D., v právní věci žalobců **a) M. R. a b) T. K.**, zastoupených JUDr. Ivanem Werlem, advokátem se sídlem Velké Meziříčí, Vrchovecká 74/2, proti žalovanému **Krajskému úřadu kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, za účasti osob zúčastněných na řízení: **1) Agro Záblatí, a. s.**, se sídlem Záblatí 63, PSČ 594 53, zastoupené JUDr. Alenou Malou, advokátkou se sídlem Masarykovo nám. 88, Velká Bíteš, **2) M. C.**, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2012, č. j. KUJI 36888/2012, ODSH 437/2012-Ma/RODV,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu kraje Vysočina ze dne 31. 5. 2012, č. j. KUJI 36888/2012, ODSH 437/2012-Ma/RODV, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobcům na náhradě nákladů řízení částku 24 485 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejich advokáta JUDr. Ivana Werla.
- III. Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a obsah rozhodnutí správních orgánů

I.a) Původní rozhodnutí správních orgánů a soudů

[1] Na základě žádostí osob zúčastněných na řízení Městský úřad Velká Bíteš dle podle § 142 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, *rozhodnutím ze dne 26. 2. 2009, sp. zn. MÚVB/358/09/VÝST/U676/2008*, vyslovil, že na pozemcích parc. č. 5270, 6027 a 6028 v katastrálním území Holubí Zhoř (pozn. soudu: všechna níže v textu uváděná parcelní čísla se vztahují k pozemkům nacházejícím se v katastrálním území Holubí Zhoř, soud tedy dále nebude informaci o katastrálním území u jednotlivých parcelních čísel, vyjma nutných citací, uvádět) existuje veřejně přístupná účelová komunikace. Odvolání podané žalobcem a) žalovaný *rozhodnutím ze dne 22. 5. 2009, č. j. KUJI 38501/2009, ODSH 559/2009-ŠED/RODV*, zamítl a rozhodnutí městského úřadu potvrdil.

[2] Žalobce a) proti rozhodnutí žalovaného podal žalobu, na jejímž základě Krajský soud v Brně *rozsudkem ze dne 14. 12. 2010, č. j. 29 Ca 140/2009-39*, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Zdejší soud shrnul judikaturu vztahující se k veřejně přístupným účelovým komunikacím podle § 7 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve zněních pozdějších předpisů, a uvedl, že v konkurenci přístupu k nemovitosti přes cizí pozemek a ochrany vlastnického práva tohoto pozemku je třeba upřednostnit ochranu vlastnického práva. Tu lze narušit jen za kumulativního splnění určitých podmínek, a to existence nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby a souhlasu vlastníka pozemku, resp. zřízení komunikace za náhradu. Následně soud shledal rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů. Konstatoval, že žalovaný se opomněl explicitně vyjádřit k otázce alternativních přístupových cest. Tato otázka byla přitom klíčovou pro posouzení splnění definičních znaků veřejně přístupné účelové komunikace.

[3] Proti tomuto rozsudku podal žalovaný kasační stížnost, kterou však Nejvyšší správní soud *rozsudkem ze dne 31. 5. 2011, č. j. 1 As 29/2011-79*, zamítl. Ztotožnil se přitom s krajským soudem v závěru, že v odůvodnění žalobou napadeného správního rozhodnutí absentuje jakákoli právní úvaha ohledně alternativních přístupových cest.

I.b) Nové rozhodnutí městského úřadu

[4] Po vrácení věci krajským soudem žalovaný *rozhodnutím ze dne 28. 4. 2011, č. j. KUJI 34718/2011, ODSH 559/2009-Šed/RODV*, rozhodnutí městského úřadu ze dne 26. 2. 2009 zrušil a věc mu vrátil k novému projednání.

[5] Městský úřad po provedeném řízení rozhodl dne 31. 1. 2012 (zn. MÚVB/203/12/VÝST/U676/2008) tak, že „na pozemcích parc. č. 5270/6027 a 6028 v kat. ú. Holubí Zhoř existuje veřejně přístupná účelová komunikace. Uvedený právní stav vznikl zřízením příjezdové komunikace k zemědělskému areálu tehdejšího JZD Holubí Zhoř, vybudované na základě stavebního povolení ze dne 1. 9. 1958 vydaného pod č.j.výst.: 5487/1958 odborem pro výstavbu rady okresního národního výboru ve Velké Bíteši

a v současné době tento právní stav stále trvá.“ Současně městský úřad ve výroku rozhodnutí zamítl námitky žalobců.

[6] V odůvodnění se městský úřad zabýval jednotlivými znaky veřejně přístupné účelové komunikace ve smyslu § 7 zákona o pozemních komunikacích. Shledal zejména, že předmětná komunikace je stavbou ve smyslu stavebního zákona, určenou k užití silničními a jinými vozidly a chodci, která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí a ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi. Jedná se o zřetelnou a v terénu jasně rozpoznatelnou cestu, vedenou v katastru nemovitostí jako parc. č. 5270, 6027 a 6028 s druhem pozemku ostatní plocha a způsobem využití ostatní komunikace. Je tak splněna podmínka stálosti a patrnosti v terénu.

[7] K otázce souhlasu vlastníka cesty (pozemku) s obecným užíváním cesty veřejností městský úřad uvedl, že komunikace vznikla na základě stavebního povolení ze dne 1. 9. 1958, č. j. Výst.–5487/1958, a od té doby je nepřetržitě užívána k účelu, k němuž byla vybudována, tj. jako příjezdná komunikace do areálu tehdejšího JZD Holubí Zhoř. V celém průběhu řízení o určení charakteru účelové komunikace městský úřad neobdržel žádné důkazy, které by prokazovaly, že právní předchůdci současných vlastníků pozemků pod předmětnou účelovou komunikací nesouhlasili s jejím zřízením a že tato vznikla proti jejich vůli. Ani v archivní dokumentaci se nedochovaly žádné námitky původních vlastníků pozemků. Dle žalobce a) vlastníci pozemků podali žádost o odstranění stavby komunikace až v polovině devadesátých let minulého století, tedy přibližně po jejím čtyřicetiletém obecném užívání. Podstatné ovšem je, že právní předchůdce současného vlastníka nic nenamítal v době vzniku předmětné komunikace, tj. v padesátých letech minulého století, kdy dobrovolně vstoupil do JZD a převzal tím na sebe povinnosti plynoucí z tohoto členství. Žalobce a) též neprokázal, že předmětné pozemky v době zřízení komunikace nepodléhaly sdružení za účelem jejich užívání tehdejším JZD Holubí Zhoř. Tím byl dostatečně odůvodněn další ze znaků veřejně přístupné účelové komunikace, tj. souhlas vlastníka cesty (pozemku) s obecným užíváním komunikace veřejností.

[8] K problematice nutné komunikační potřeby městský úřad konstatoval, že v rámci ústního jednání spojeného s místním šetřením dne 11. 10. 2011 žalobci poukázali na dvě další alternativní cesty vedoucí do areálu bývalého JZD, jednak na nově zrekonstruovanou polní cestu vedoucí od „křížku“ na kopci směrem na Tasov kolem areálu JZD, a jednak na cestu vedoucí „dvorem“, tj. obcí Holubí Zhoř kolem rybníka a navazující na prvně zmiňovanou cestu z opačné strany. Při ústním jednání konaném dne 11. 1. 2012 právní zástupce žalobce a) dále poukázal na plánovanou přístupovou komunikaci z pozemku parc. č. 6022 do areálu budoucí bioplynové stanice a potažmo dále do zemědělského areálu.

[9] K plánované přístupové komunikaci do nově navrhovaného areálu bioplynové stanice městský úřad uzavřel, že tuto variantu je nutno odmítnout, neboť plánovaná komunikace má být umístěna na pozemku parc. č. 5408, který je ve vlastnictví M. R., přičemž ke dni vydání rozhodnutí nebyl podán návrh na vydání územního či jiného obdobného rozhodnutí na stavbu bioplynové stanice včetně komunikace. Nelze tudíž předjímat právní stav, který by po případné realizaci záměru nastal. I kdyby k realizaci předmětné stavby došlo, je zejména z důvodu zajištění bezpečnosti osob i staveb nevhodné, aby oploceným areálem přejížděli vlastníci nemovitostí v zemědělském areálu.

[10] Cestu vedoucí „dvorem“ městský úřad považoval za nevhodnou pro větší zemědělskou techniku. O této variantě se jako o nevyhovující vyjádřili též F. O. a Agro Záblatí, a. s. V místě, kde býval původní vjezd do „dvora“ je nyní průjezd mezi domy úzký pro rozměrnější vozidla, jemuž navíc při cestě směrem k zemědělskému areálu předchází rybník v sousedství pravé strany komunikace, zatáčka a svah. Při nepříznivém počasí se tato cesta jeví nebezpečnou pro větší vozy a zemědělskou techniku. Vzhledem k úzkému průjezdu v místě vjezdu do „dvora“ pak ohrožuje stávající okolní stavby.

[11] Pokud jde o nově zrekonstruovanou polní cestu (kolaudace dne 5. 12. 2012) cestu od „křížku“, i o této se F. O. a Agro Záblatí, a. s., vyjádřili jako o nevhodné.

[12] Obě posledně zmiňované varianty městský úřad projel při místním šetření dne 11. 10. 2011 a shledal, že po obou je možné dojet až k bráně umístěné v severozápadní části areálu (v případě cesty „dvorem“ ovšem platí omezení pro větší zemědělskou techniku). Dále však vyjetá prašná cesta pokračuje na soukromý pozemek parc. č. 5428/1 ve vlastnictví manželů J. a B. L., v současnosti a po dobu dalších dvou let v nájmu společnosti Agro Záblatí, a. s. (vypovězena nájemní smlouva). Po této době bude mít uvedená společnost přístup ke svým nemovitostem smluvně zajištěn pouze po pozemcích M. R., s nímž nájemní vztah stále trvá. Na pozemku parc. č. 5401 M. R. se nachází rovněž stavba F. O. M. R. se přitom coby vlastnice pozemku parc. č. 6028 pod částí dotčené účelové komunikace nebrání jejímu využití jakožto veřejně přístupné účelové komunikace. Na tento pozemek navazuje pozemek parc. č. 5408 taktéž ve vlastnictví M. R., z něhož jsou přístupny všechny nemovitosti ve vlastnictví společnosti Agro Záblatí, a. s., a rovněž stavba F. O.

[13] Městský úřad po posouzení vjezdu do zemědělského areálu severozápadní branou uzavřel, že tento přístup nelze považovat za vhodnou alternativu, neboť za branou vyjetá cesta pokračuje po pozemcích soukromých vlastníků (manželů L.). Ve snaze neomezit vlastnické právo žalobců není možné nově nuceně omezit vlastnické právo manželů L. a prohlásit tuto cestu za nezbytnou komunikační spojnici.

[14] Zásadní roli zde současně hraje skutečnost, že stávající příjezdová komunikace na pozemcích parc. č. 5270, 6027 a 6028 byla řádně povolena, shledána stavbou ve smyslu zákona a cca 50 let využívána jako hlavní přístupová cesta do zemědělského areálu, přičemž vlastnice pozemku parc. č. 6028 pod částí této komunikace M. R. s jejím dalším využitím jako veřejně přístupné účelové komunikace souhlasí a tento její současný charakter nezpochybňuje. V případě dotčené komunikace se tedy jedná o nutnou a ničím nenahraditelnou komunikační potřebu – nezbytnou komunikační spojnici pro zajištění přístupu vlastníků k jejich nemovitostem v areálu bývalého JZD Holubí Zhoř. Neexistuje jiný způsob, jak dosáhnout sledovaného cíle, aniž by alternativní variantou jeho dosažení došlo k omezení vlastnického práva.

[15] Závěrem městský úřad konstatoval, že je mu známo, že celá léta v minulosti areál JZD fungoval bez zjevných problémů s tím, že jako příjezdová komunikace od státní silnice byla využívána předmětná komunikace, která byla dle sdělení pamětníků po celou dobu své existence veřejně přístupná a nikdy od svého vybudování nebyla zemědělským družstvem ani jeho právním nástupcem oplocena či uzavřena a nebylo zde umístěno ani žádné omezující dopravní značení osazené v souladu s právem. Značka „zákaz vjezdu mimo Agro Záblatí“

a omezení rychlosti dle vyjádření této společnosti pouze omezovala pohyb na veřejně přístupné účelové komunikaci. Byla umístěna z obavy před rozšířením přenosných chorob na hospodářská zvířata chovaná v areálu, a to cca v letech 2005–2008, kdy byl jejich chov ukončen. K dopravnímu značení nebyl správním orgánem dohledán žádný souhlas. Dle společnosti Agro Záblatí, a. s., tento ani nebyl opatřen. Již ze snímku mapy z roku 1977 sloužící jako podklad pro zákres umístění oplocení areálu povoleného v roce 1985 je zřejmé, že se předmětná účelová komunikace nacházela na samostatné parcele evidenční číslo 958/2 – ostatní plocha se způsobem využití dle skutečnosti, tj. ostatní komunikace. Rovněž v polním náčrtu na zaměření hospodářského střediska v Holubí Zhoří z roku 1973, který je součástí spisu, je vyznačeno samostatné parcelní číslo 958/2 pro předmětnou komunikaci a je zde rovněž uveden i způsob jeho využití – cesta.

I.c) Rozhodnutí žalovaného o odvoláních proti novému rozhodnutí městského úřadu

[16] O odvolání žalobců proti novému rozhodnutí městského úřadu žalovaný rozhodl dne 31. 5. 2012 pod č. j. KUJI 36888/2012, ODSH 437/2012-Ma/RODV. Výrokem I. změnil výrok napadeného rozhodnutí městského úřadu tak, že z něj vypustil text o zamítnutí námitek žalobců. Výrokem II. pak zamítl odvolání žalobců a ve zbytku potvrdil rozhodnutí městského úřadu.

[17] V odůvodnění pak zejména uvedl, že k prohlášení za veřejně přístupnou účelovou komunikaci musí účelová komunikace splnit následující znaky: 1. plnění účelu dle zákona o pozemních komunikacích, 2. stálost a patrnost v terénu, 3. souhlas vlastníka s obecným užíváním cesty veřejností, 4. nutná komunikační potřeba. K prvnímu znaku konstatoval, že předmětná komunikace splňuje podmínky dané zákonem o pozemních komunikacích, tj. slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi. Pokud jde o druhý znak, ze spisového materiálu vyplývá, že předmětná komunikace je stavbou ve smyslu stavebního zákona, je tedy zřejmé, že předmětná komunikace je jasně rozpoznatelná v terénu.

[18] Co se týče souhlasu vlastníka s obecným užíváním, předmětná komunikace vznikla na základě stavebního povolení č.j. Výst. – 5487/1958 vydaného dne 1. 9. 1958 a od té doby je nepřetržitě užívána k účelu, ke kterému byla vybudována, tj. jako přístupová komunikace do areálu tehdejšího JZD Holubí Zhoř. Je-li cesta věnována obecnému užívání, nemůže mu být odňata soukromoprávní dispozicí vlastníkovou. Souhlas vlastníka se zřízením účelové komunikace třetí osobou může být dán i konkludentně, tzn. právním úkonem učiněným jiným způsobem než ústně nebo písemně, ale takovým zřejmým jednáním vyjadřujícím jeho vůli jako účastníka právního úkonu (např. kývnutí hlavou, potřesení rukou, nevyjádřením protestu, mlčky). Je zřejmé, že minulý majitel (majitelé) s existencí veřejně přístupné komunikace na svém pozemku prokazatelně neprojevil nesouhlas v okamžiku jejího vzniku na základě stavebního povolení č.j. Výst. – 5487/1958 ze dne 1. 9. 1958 ani v pozdějších letech. Městský úřad k tomu uvedl, že v archivní dokumentaci silničního správního úřadu ani v archivu z doby, kdy pozemek začal sloužit jako veřejně přístupná účelová komunikace, se nedochovaly žádné námítky původních vlastníků pozemků na podporu tvrzení uvedených v odvolání.

[19] Podmínka nutné komunikační potřeby pak znamená, že posuzovaná účelová komunikace je jediným přístupem k nemovitostem. Městský úřad se podrobně zabýval možnostmi alternativních přístupů do areálu bývalého zemědělského družstva. Všechny tři zvažované alternativní přístupy ovšem shledal nevyhovujícími z důvodu nemožnosti průjezdu veškerou zemědělskou technikou, zásahu do vlastnických práv jiných osob, nemožnosti využití při zhoršených klimatických podmínkách apod. Žalovaný doplnil, že předmětná účelová komunikace je logickou spojnicí areálu bývalého zemědělského družstva. Jako taková byla ostatně vybudována a užívána po desetiletí až do doby, kdy M. R. začal bránit jejímu užívání umístěním nepovolených pevných překážek.

[20] Dále se žalovaný zabýval jednotlivými odvolacími námitkami žalobce a). Konstatoval zejména, že stavbu předmětné účelové komunikace postavilo JZD Holubí Zhoř. Jedná se bezesporu o stavbu komunikace s konstrukčními vrstvami, nikoliv jen o upravený povrch pozemku. Z tohoto důvodu má komunikace jiného vlastníka, než je vlastník pozemku. Dále žalovaný odkázal na § 36 odst. 1 písm. a) a § 37 odst. 3 písm. a), b), c) zákona č. 122/1975 Sb., o zemědělském družstevnictví, podle nichž členové družstva sdruží ke společnému družstevnímu hospodaření veškeré pozemky, které vlastní nebo na kterých hospodaří v době vstupu do družstva, jakož i pozemky, které získají později za trvání družstva. Družstvo pak mohlo na sdružených pozemcích provádět úpravy, měnit jejich podstatu a čerpat z ní, či zřizovat na nich stavby. Dle podkladového materiálu byli B. R. i M. R. členy družstva. Lze dovodit, že tehdejší správní orgány považovaly za účastníka řízení, v souladu s tehdy platným právem, pouze uživatele sdružených pozemků a nikoliv jejich vlastníky, a proto neměly povinnost správní akty jednotlivým vlastníkům doručovat a ti se proti nim nemohli odvolat. Tudíž jsou předmětné správní akty pravomocné a dnes již nepřezkoumatelné.

[21] Právní předchůdce současného vlastníka (M. R.) nic nenamítal v době vzniku předmětné komunikace, tj. v padesátých letech minulého století, kdy tento právní předchůdce vstoupil do JZD a převzal tím na sebe povinnosti vyplývající z tohoto členství, mimo jiné též sdružil své pozemky ke společnému hospodaření.

[22] Městský úřad vycházel mimo jiné ze stavebního povolení ze dne 1. 9. 1958, č.j. Výst. – 5487/1958, k němuž ovšem nedohledal technickou dokumentaci. V tomto stavebním povolení se však hovoří o příjezdné komunikaci k hospodářskému středisku JZD v Holubí Zhoři. V rozhodnutí o přípustnosti stavby ze dne 2. 4. 1975 je uvedeno v podmínce č. 8, že při výjezdu na státní silnici musí být umístěna značka „stop“. Z těchto dokumentů je možné usuzovat, že příjezdná komunikace byla povolena od současné silnice III/3924 směrem do areálu JZD Holubí Zhoř. Tyto skutečnosti se také nepokusil žádný účastník v průběhu řízení zpochybnit.

[23] Již ze snímku mapy z roku 1977 (sloužící jako podklad pro zakres umístění oplocení areálu, povoleného v roce 1985) je zřejmé, že se předmětná účelová komunikace nacházela na samostatné parcele evidenční číslo 958/2 – ostatní plocha se způsobem využití dle skutečnosti, tj. ostatní komunikace. Rovněž v polním náčrtu na zaměření hospodářského střediska v Holubí Zhoři z roku 1973, který je součástí spisu, je vyznačeno samostatné parcelní číslo 958/2 pro předmětnou komunikaci a je zde rovněž uveden i způsob jeho využití – cesta.

[24] Současný Katastr nemovitostí České republiky je souborem údajů o nemovitostech v České republice zahrnující jejich soupis, popis a geometrické a polohové určení. Součástí katastru je evidence vlastnických a věcných práv k nemovitostem. Pozemky se člení podle druhů a způsobů využití (jedním z nich je také „ostatní komunikace“, a to v případě pozemku, na kterém je místní nebo účelová komunikace a její součástí). Nelze však zaměňovat evidenční funkci katastru nemovitostí s právotvornými účinky zápisu vkladu právních vztahů do katastru v některých případech. V případě evidence druhu pozemku a způsobu využití pozemku se totiž jedná jen o evidenční funkci. Změna druhu pozemku nebo způsobu využití pozemku však v žádném případě není vázána na zápis této změny do katastru. Stavby pozemních komunikací, ani dopravní cesty nemající charakter stavby, se do katastru nemovitostí samostatně nezapisují.

[25] Tvrzení, že cesta nikdy nebyla součástí uzavřeného areálu, žalobce a) ničím nepodložil, ačkoliv dle § 142 odst. 3 správního řádu pro dokazování v řízení o určení právního vztahu platí ustanovení § 141 odst. 4 správního řádu, a tedy správní orgán vychází zejména z důkazů, které byly účastníky navrženy. K dalším námitkám žalovaný uvedl, že žalobce a) je osvobozen od daně z pozemku zastavěného komunikací, alternativními přístupy se městský úřad zabýval dostatečně.

[26] Při posuzování námitek žalobce b) se žalovaný ztotožnil se závěry městského úřadu. Uvedl, že zrekonstruovaná polní cesta je coby alternativa nevhodná, neboť ve snaze neomezit vlastnické právo žalobců není možné nově nuceně omezit vlastnické právo manželů L. Zásadní roli hraje skutečnost, že stávající příjezdová komunikace na byla řádně povolena, shledána stavbou ve smyslu stavebního zákona a cca 50 let využívána jako hlavní přístupová cesta do zemědělského areálu, přičemž vlastník pozemku parc. č. 6028 pod částí této komunikace M. R. s jejím dalším využitím jako veřejně přístupné účelové komunikace souhlasí.

[27] Právní předpisy platné v době zřízení komunikace upravovaly možnost, aby JZD provádělo výstavbu na pozemcích sdružených ke společnému hospodaření bez souhlasu vlastníka těchto pozemků. Jak i sám žalobce b) potvrdil ve vyjádření ze dne 5. 2. 2009, byl v rámci pozemkových úprav potvrzen charakter pozemků s komunikací zařazením do druhu pozemku ostatní plocha se způsobem využití ostatní komunikace. Je tedy zřejmé, že právní předchůdci i žalobce b) byli zpraveni o skutečnosti, že na jejich pozemku se nachází stavba účelové komunikace, která byla vybudována JZD Holubí Zhoř a je využívána pro příjezd k tomuto JZD.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

[28] Ve včas podané žalobě žalobci k jednotlivým závěrům žalovaného namítl, že jednotným zemědělským družstvem vytvořená předmětná komunikace sloužila JZD, tedy uzavřenému okruhu osob k přístupu do uzavřeného zemědělského areálu, a nebyla veřejně přístupnou komunikací. Důkazem jsou také fotografie brány do areálu bývalého JZD a dopravní značky, která omezovala přístup veřejnosti, dle spisového materiálu až do roku 2008.

[29] Předmětná komunikace není povolenou stavbou. Není k dispozici technický projekt ke stavebnímu povolení z r. 1958, z něhož by bylo jasné, že cesta má vést přes tehdejší pozemky parc. č. 968 a 956. Není doložena kolaudace této stavby na pozemcích parc. č. 968 a 956. Tato skutečnost není zřejmá ani ze samotného stavebního povolení z r. 1958, ani z roku 1975, nebyl též dán souhlas vlastníků pozemků.

[30] Předmětná účelová komunikace je součástí pozemku. Právní předchůdci žalobce b) byli v padesátých letech minulého století perzekvováni, odsouzeni k odnětí svobody, ztráty majetku a v roce 1991 rehabilitováni. Město Velká Bíteš „pečovalo“ o stavby a zemědělské družstvo obhospodařovalo pozemky. Žalobce b) ani jeho právní předchůdci nikdy nedali jakýkoliv souhlas s využitím pozemku parc. č. 6027 (dříve 956) veřejností, dobrovolně jej nevnesli do JZD a nedali souhlas ke stavebním povolením na jejich pozemku. V roce 1991 žalobcova matka M. K. a babička B. B. podaly žádost o vydání všech pozemků, mezi nimi též pozemku parc. č. 956, dle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku. Po ukončení pozemkových úprav jim byl předmětný pozemek bez jakýchkoliv omezení vydán. Žalobce b) jej využívá jako manipulační plochu. Tento pozemek nebyl nikdy pronajímán a nevážnou na něm žádná práva třetích osob, žalobce ani jeho předchůdci nedostali žádnou peněžní náhradu za jeho obecné využívání. S touto odvolací námitkou se žalovaný ve svém rozhodnutí řádně nevypořádal.

[31] Nutnou komunikační potřebu měl městský úřad nejdříve zkoumat u osob zúčastněných na řízení. Společnost Agro Záblatí, a. s., není nástupnickou organizací ZD Osová Bítýška. Společnost Agro Záblatí, a. s., získala majetkové podíly od některých oprávněných osob z transformace a dle svého vlastního rozhodnutí si vybrala objekty ke svému hospodaření na pozemcích paní M. R. a manželů L. Ti postoupili své majetkové podíly akciové společnosti a bylo a je na nich, jak si vzájemné vztahy dobrovolně vzájemně uspořádali a uspořádají. Každopádně, zde spory nerozhoduje silniční správní úřad.

[32] U M.C. je situace dokonce snadněji řešitelná. Jím užívaná stavba převážně na pozemku parc. č. 5423 je přímo napojena na obecní komunikaci na parc. č. 5419 a dále na nově zrekonstruovanou obecní komunikaci parc. č. 6022. M. C. uvedl, že nemá ošetřen přístup k objektu z obecní komunikace 6022 přes pozemek manželů L. Jak se však může domáhat přístupu téměř přes celý pozemek těchto manželů a navíc přes pozemek paní M. R. a pozemky žalobců? Jde o jasné porušování vlastnických práv.

[33] Komunikace svévolně vybudovaná JZD Holubí Zhoř přes pozemky nynějších parc. č. 5270, 6027 a 6028 spojovala pozemek M. R. parc. č. 5408 s krajskou komunikací. M. R. toto spojení nevyužívá, používá přístup přes areál na obecní komunikaci na parc. č. 6022. Nově zrekonstruovaná obecní komunikace na pozemku parc. č. 6022 zajišťuje přístup nejen k pozemku M. R. (parc. č. 5408), ale i manželů L. (parc. č. 5428/1). Tato obecní komunikace je širší a vždy byla využívána pro přejezd veškeré zemědělské techniky, neboť sloužila k obhospodařování pozemků a to již před vznikem JZD. V posledních letech byla využívána cesta „dvorem“.

[34] Vlastnické právo manželů L. není žádným způsobem nově omezeno, a to ani historicky danou, veřejně přístupnou obecní komunikací na pozemku parc. č. 6022. Městský úřad, jako příslušný silniční správní úřad ve věcech místních komunikací a veřejně přístupných

účelových komunikací není oprávněn řešit komunikace uvnitř oploceného areálu na pozemcích manželů L. (parc. č. 5428/1) a M. R. (parc. č. 5408). Obecní komunikace na parc. č. 6022 byla pozemkovým úřadem rekonstruována na základě schváleného projektu za použití peněz EU. Pokud M. R. pronajímá nebo prodává nemovitosti, které jsou přístupné jen z jejího pozemku parc. č. 5408, měla by ke všem těmto nemovitostem také zajistit přístup po svém pozemku, pokud se s manželou L. nedohodnou jinak. Je plně v kompetenci stavebního úřadu, aby v procesu povolení nové stavby (bioplynové stanice) nebo dělení pozemků nedocházelo k poškozování práv jiných osob.

[35] Nesprávná byla též interpretace vyjádření žalobce b) ze dne 5. 2. 2009. Žalobce ve skutečnosti pouze konstatoval, že pozemek je po provedených pozemkových úpravách veden v katastru nemovitostí jako ostatní plocha, evidované užití – ostatní komunikace. Žalobce tedy netvrdil, že pozemkovými úpravami byl potvrzen charakter pozemku.

[36] Postup správních orgánů byl svévolný, neboť pouhou kontrolní prohlídkou na místě samém, je zřejmé, že areál bývalého JZD je přístupný z obecní komunikace na pozemku parc. č. 6022.

[37] Ke vzniku práva družstevního užívání nedocházelo „automaticky“ se vznikem členství, ale musel být učiněn projev vůle sdružit konkrétní pozemky do užívání družstva – tento projev vůle však nebyl ze strany právních předchůdců žalobce ve vztahu k inkriminovanému pozemku nikdy učiněn, a tudíž ve vztahu k němu nemohlo platně dojít ke vzniku práva družstevního užívání pozemků a potažmo pak nemohly nastat následky, kterými argumentuje žalovaný ve vztahu k doručování zmiňovaných rozhodnutí uživateli sdružených pozemků.

[38] Skutečnost, že ve fotodokumentaci zachycené dopravní značky „pouze“ organizují provoz, v žádném případě neznamená, že by tím nebyl měněn charakter komunikace z hlediska veřejné přístupnosti. Umístění ve fotodokumentaci zachycené dopravní značka jednoznačně znamená, že se již nemůže jednat o komunikaci, která by byla komukoliv, tedy „veřejně“ přístupná.

[39] Správný není ani právní názor žalovaného ohledně toho, zda uvedená komunikace může být samostatnou věcí v právním smyslu, neboť je v rozporu s rozhodnutím Nejvyššího soudu sp. zn. 2 Cdon 1414/97.

[40] S argumentací žalobců ohledně neurčitosti stavebního povolení a nemožnosti identifikovat pozemek se žalovaný nijak nevypořádal. Vzhledem k tomu, že technická dokumentace ke stavebnímu povolení nebyla dohledána, tento argument platí stále. Z rozhodnutí žalovaného není vůbec patrné, proč ohledně této otázky učinil opačný závěr, a rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné.

[41] Žalovaný ostatně zcela ignoroval pro něj závazný právní názor vyplývající zejména z nálezů Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 268/06, podle něhož existuje-li v zákoně veřejnoprávní institut omezující vlastnické právo, aniž by s tímto omezením spojoval poskytnutí náhrady, je nezbytnou podmínkou jeho ústavní konformity souhlas vyjádřený vlastníkem. Vedle nezbytného souhlasu vlastníka je podmínkou veřejného užívání soukromého pozemku též existence nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby.

Omezení vlastnického práva k pozemku ve formě veřejného přístupu na tento pozemek je způsobilé přecházet z vlastníka na vlastníka, a tedy není třeba souhlasu nového vlastníka, pokud byl souhlas udělen vlastníky předchozími. Tento závěr jistě platí tam, kde dochází k převodu vlastnického práva mezi soukromými subjekty a kde nový vlastník pozemek přejímá do vlastnictví s vědomím, že vlastnické právo je již takto omezeno. Tento závěr však nelze vztahovat na případy, kdy dojde k nabytí vlastnického práva k pozemku od veřejnoprávní korporace v restituci. Postoj takového předchozího vlastníka k otázce veřejného užívání pozemků je jistě velmi odlišný od postojů ryze soukromého vlastníka pozemku.

[42] Z výše uvedených důvodů žalobci navrhli, aby soud rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí městského úřadu, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

[43] Ve vyjádření k žalobě žalovaný především zopakoval argumentaci uvedenou v napadených rozhodnutích. K jednotlivým žalobním bodům pak nad rámec již uvedeného dodal, že předmětem daného správního řízení nemůže být přezkoumání stavebních a jiných povolení starých již několik desítek let. Tato rozhodnutí byla vydána podle dnes již neplatných právních předpisů a již neexistujícími správními orgány. Vzhledem k časovému odstupu nelze přezkoumávat jejich zákonnost.

[44] Žalobci nikdy nedoložili, že podávali (popř. jejich předchůdci) žádost o odstranění stavby. Vzhledem k § 142 odst. 3 ve spojení s § 141 odst. 4 správního řádu přitom bylo v jejich zájmu, aby svá tvrzení doložili. Správní orgány neměly povinnost tuto skutečnost ověřovat.

[45] Účelové komunikace se nezapisují do katastru nemovitostí. Na základě absence jejich zápisu v katastru nemovitostí tak nelze dovodit neexistenci účelové komunikace.

[46] Správní orgány se podrobně zabývaly alternativními komunikacemi. Do areálu ZD lze dojet po sporné komunikaci a dále ze dvou směrů, které však nakonec používají jednu bránu. Příjezd přes tuto bránu je však veden po soukromých pozemcích, na kterých se nenachází stavba komunikace. V rámci řízení musí být zohledněna proporcionalita zásahu do vlastnických práv soukromých osob. Cesta přes areál bioplynové stanice dosud neexistuje.

[47] Předmětná komunikace vznikla na základě stavebního povolení z roku 1958 a od té doby je nepřetržitě užívána k účelu, ke kterému byla vybudována, tj. jako přístupová komunikace do areálu tehdejšího JZD Holubí Zhoř. Za této situace tak lze uspokojivě dovodit existenci konkludentního souhlasu s užíváním komunikace. Předchozí vlastníci s její existencí neprojevili aktivní nesouhlas.

[48] Skutečnost, zda komunikace na pozemcích žalobců je samostatnou věcí v právním smyslu, nemá vliv na stav věci, tedy na to, že z důvodu potřeby dopravní obslužnosti byla tato komunikace veřejností skutečně užívána jako veřejně přístupná. Ostatně pro otázku existence stavby komunikace není rozhodující ani to, zda pozemky byly združstevněny či nikoliv.

[49] Správní orgány nepřenesly na žalobce důkazní břemeno. Městský úřad postupoval dle § 142 správního řádu, nebyl povinen si opatřit důkazy a mohl rozhodnout na základě podkladů předaných účastníky řízení.

[50] Lze souhlasit se žalobcem, že městský úřad není oprávněn řešit komunikace uvnitř oploceného areálu. V daném řízení však městský úřad nerozhodoval o komunikacích v oploceném, resp. uzavřeném areálu.

[51] S ohledem na výše uvedené žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Jednání konané dne 30. 9. 2014

[52] Při jednání žalobci setrvali na svých již dříve uplatněných tvrzeních. Zdůraznili, že areál bývalého JZD byl a je oplocen a nikdy nebyl veřejně přístupný.

[53] Žalovaný taktéž setrval na své již dříve uplatněné argumentaci. Poukázal na povahu řízení dle § 142 správního řádu a uzavřel, že předmětná cesta splňuje všechny znaky veřejně přístupné účelové komunikace.

[54] Žalobci navrhli, aby soud nechal připojit spisy stavebního úřadu týkající se výstavby a kolaudace předmětné cesty a následně provedl dokazování listinami obsaženými v těchto spisech, v nichž budou označeny pozemky, na nichž se má (měla) cesta nacházet. Tento důkazní návrh soud zamítl. Učinil tak nejen z důvodu, že městský úřad příslušné listiny hledal v archivu stavebního úřadu a nalezené dokumenty založil do správního spisu, přičemž i žalovaný při jednání potvrdil, že další listiny nebyly dohledány, ale zejména pro jistou nadbytečnost, neboť pro deklaraci určité cesty za veřejně přístupnou účelovou komunikace je podstatná zejména její faktická existence (viz níže v části V. tohoto rozsudku).

[55] Soud při jednání podrobně konstatoval obsah správního spisu včetně mapových podkladů. Zde shledal, že žalobcem b) u jednání doložené kopie listin – stavebního povolení ze dne 1. 9. 1958, č. j. Výst.-5487/1958, rozhodnutí o přípustnosti zřízení bezprašné vozovky ve středisku JZD Holubí Zhoř ze dne 2. 4. 1975, č. j. 1175/75-Kol, a kolaudačního rozhodnutí k bezprašné vozovce ze dne 10. 8. 1977, č. j. Výst/2340/77-Pa – se nacházejí i ve správním spisu, a to konkrétně pod č. l. 33 původního spisu městského úřadu, tedy mezi kopiemi listin z archivu stavebního úřadu. K důkazu pak soud četl též listiny doložené žalobci při jednání – aktuální výpis z katastru nemovitostí ohledně pozemku parc. č. 5270, kopii rodného listu žalobce b) ze dne 6. 12. 1982, kopii „Dohody o vydání nemovitostí dle § 9 z. č. 229/1991 Sb.“ uzavřené dne 30. 8. 1991 předávajícím Zemědělským družstvem Osová Bítýška a přejímající M. K. [matkou žalobce b)], a kopii rozhodnutí Okresního úřadu ve Žďáru nad Sázavou – Okresního pozemkového úřadu ze dne 13. 11. 1991, č. j. PÚ 21/91, jímž byla tato dohoda schválena. Konstatoval též, že žalobci předložili neúplnou a nepodepsanou kopii pěti stran „Konečné zprávy [...]“ JUDr. K. H., konkursního správce úpadce Zemědělského družstva Osová Bítýška, družstva v likvidaci, ze dne 21. 1. 2010, č. j. 853-70, ke sp. zn. 32 K 40/97.

V. Posouzení věci soudem

[56] Soud přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí městského úřadu včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že **žaloba je důvodná**.

[57] Zákon o pozemních komunikacích upravuje právní režim pozemních komunikací, které vymezuje jako *dopravní cesty určené k užití silničními a jinými vozidly a chodci* (§ 2 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích). Pozemní komunikace jsou dále členěny do čtyř kategorií, a sice na dálnice, silnice, místní komunikace a účelové komunikace (§ 2 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích). Na rozdíl od dálnic, silnic a místních komunikací, které jsou ve vlastnictví osob veřejného práva (stát, kraj, obec), účelové komunikace mohou být ve vlastnictví soukromých subjektů.

[58] Podle § 7 odst. 1 věta první zákona o pozemních komunikacích je účelovou komunikací pozemní komunikace, která *slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků*. Tyto komunikace jsou veřejně přístupnými účelovými komunikacemi. Zákon o pozemních komunikacích počítá i s účelovými komunikacemi, které nejsou přístupné veřejně – jedná-li se o pozemní komunikace v uzavřeném prostoru nebo objektu, které slouží potřebě vlastníka nebo provozovatele uzavřeného prostoru nebo objektu (§ 7 odst. 2).

[59] Z právní úpravy lze dovodit, že komunikace bude mít charakter účelové pozemní komunikace, a to *ex lege*, bude-li naplňovat zákonem vymezené pojmové znaky pozemní komunikace (§ 2 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích) a současně pojmové znaky účelové pozemní komunikace vymezené v § 7 odst. 1 věta první téhož zákona (resp. v § 7 odst. 2 věta první).

[60] Pro účelové pozemní komunikace platí stejně jako pro ostatní pozemní komunikace, režim tzv. obecného užívání (§ 19 zákona o pozemních komunikacích). Obecné užívání lze podřadit pod pojem „veřejné užívání“, právní teorií definovaný jako „*užívání všeobecně přístupných materiálních statků, které odpovídají jejich účelovému určení, předem neomezeným okruhem uživatelů*“ (cit. Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 303-304). Obecné užívání účelové pozemní komunikace spočívá v možnosti každého tuto komunikaci – v mezích předpisů upravujících provoz na pozemních komunikacích a za podmínek stanovených zákonem o pozemních komunikacích – bezplatně užívat, a to způsobem obvyklým a k účelům, ke kterým je tato komunikace určena (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2011, č. j. 2 As 44/2011-99, publ. pod č. 2370/2011 Sb. NSS; rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Právo obecného užívání pozemních komunikací, byť může být spojeno s vlastnictvím soukromých osob, není tedy institutem soukromého práva, ale jedná se o veřejnoprávní oprávnění, které má svůj základ nikoli v občanskoprávních předpisech, ale vyplývá ze zákona o pozemních komunikacích (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 5 As 20/2003-64).

[61] Výkladem § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích se v minulosti opakovaně zabýval jak Nejvyšší správní soud, tak i Ústavní soud. Ten v nálezu ze dne 9. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 268/06 (N 2/48 SbNU 9; rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz>), mimo jiné konstatoval, že vlastnické právo je omezitelné v případě kolize s jiným základním právem nebo v případě nezbytného prosazení ústavně aprobovaného veřejného zájmu za náhradu. Pokud některá z podmínek nuceného omezení vlastnického práva absentuje (například kompenzace za něj), jedná se o neústavní porušení vlastnického práva. V takových případech lze ústavně konformně omezit vlastnické právo pouze se souhlasem vlastníka a nelze proto vůbec hovořit o nuceném (resp. vynuceném) omezení podle ustanovení čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod (srov. obdobně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2008, č. j. 6 As 80/2006-105).

[62] Existuje-li tedy v zákoně veřejnoprávní institut omezující vlastnické právo, aniž by s tímto omezením spojoval poskytnutí náhrady, je nezbytnou podmínkou jeho ústavní konformity souhlas vyjádřený vlastníkem. Tak je tomu v případě tzv. veřejně přístupných účelových komunikací definovaných v § 7 zákona o pozemních komunikacích, v jejichž případě je vlastnické právo omezeno tím, že vlastník musí strpět obecné užívání pozemku jako komunikace (§ 19 zákona o pozemních komunikacích) a umožnit na něj veřejný přístup. Zákon o pozemních komunikacích toto omezení nespojuje s poskytnutím finanční náhrady. Jediný ústavně konformní výklad je proto ten, že s takovým omezením vlastnického práva musí vlastník příslušného pozemku souhlasit. Tomuto závěru nikterak neodporuje skutečnost, že účelová komunikace a obecné užívání komunikací jsou instituty veřejnoprávními, nikoli soukromoprávními. Proti vůli vlastníka dotčeného pozemku může vzniknout veřejně přístupná účelová komunikace pouze za poskytnutí kompenzace (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 5 As 27/2009-66, publ. pod č. 2012/2010 Sb. NSS, či ze dne 16. 5. 2011, č. j. 2 As 44/2011-99, publ. pod č. 2370/2011 Sb. NSS).

[63] Kromě shora uvedených náležitostí, které vyplývají přímo ze zákona, bude proto veřejně přístupná účelová komunikace, existovat pouze se souhlasem vlastníka. Tento závěr vyplývá z dosavadní judikatury civilní i správní (viz např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 15. 11. 2000, sp. zn. 22 Cdo 1868/2000, ze dne 7. 10. 2003, sp. zn. 22 Cdo 2191/2002, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 5 As 20/2003-64, a nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 268/06), která navazuje již na rozhodovací praxi předválečného Nejvyššího správního soudu. Ten mimo jiné dovodil, že „[p]ozemek, který je v soukromém vlastnictví, lze uznati za veřejnou cestu jen tehdy, jsou-li splněny dva předpoklady, a to jednak, že pozemek byl věnován buď výslovným projevem nebo z konkludentních činů vlastníka byl k obecnému užívání určen a dále především z toho, že toto užívání slouží k trvalému uspokojení nutné komunikační potřeby“ (Boh A 10017/32).

[64] Co se týče „kvality“ souhlasu vlastníka, ten může být buď výslovný, či konkludentní. Jestliže však vlastník se zřízením účelové komunikace souhlasil, jsou jeho soukromá práva v takovém případě omezena veřejnoprávním institutem obecného užívání pozemní komunikace, které nemůže být vyloučeno jednostranným úkonem vlastníka, jenž takový souhlas udělil, ani jeho právními nástupci (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 2. 2006, sp. zn. 22 Cdo 1173/2005). Jestliže vlastník pozemku v minulosti, kdy pozemek začal sloužit jako účelová komunikace, s tímto *nevyslovil kvalifikovaný nesouhlas*, jde o účelovou komunikaci, vzniklou ze zákona. Stačí, aby vlastník *strpěl užívání pozemku* jako komunikace,

v případě nesouhlasu musí však jít o aktivní jednání. Pokud vznikne účelová komunikace, je její právní status závazný i pro budoucí majitele pozemku – účelové komunikace, tyto nejsou oprávněni komunikaci ze své vůle uzavřít. Výjimku z tohoto pravidla tvoří pouze případy, kdy nedochází k převodu mezi soukromými subjekty, ale kdy je komunikace nabývána od veřejnoprávní korporace – zde nelze souhlas bez dalšího presumovat (náleží Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 268/06). Veřejnou cestou se tedy pozemek stává jeho *věnováním obecnému užívání*, ať již vlastníkem výslovně projeveným souhlasem nebo konkludentním strpěním (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 5 As 27/2009-66, publ. pod č. 2012/2010 Sb. NSS).

[65] Druhou judikatorně dovozenou podmínkou pro vznik veřejně přístupné účelové komunikace je též *existence nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby*. Podle Ústavního soudu (viz výše zmíněný náleží) se totiž z dnešních hledisek posuzování legitimních omezení základních práv jedná o nezbytnou podmínku proporcionality omezení. Zjednodušeně řečeno, existují-li jiné způsoby, jak dosáhnout sledovaného cíle (zajištění komunikačního spojení nemovitostí), aniž by došlo k omezení vlastnického práva, je třeba dát před omezením vlastnického práva přednost těmto jiným způsobům.

[66] Ostatně již v době první Československé republiky vycházely obecné soudy z toho, že *„zákon o zřizování cest nezbytných jest výjimečným, zasahujícím do soukromého práva vlastnického a sluší tedy ustanovení jeho vykládati restriktivně a nikoliv extenzivně...“* (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 5. 4. 1921, RI 209/21, Vážný, č. III, roč. 1921, str. 251). Vedle nezbytné komunikační potřeby stanovily v judikatuře též podmínku dlouhodobého užívání pozemku, jakožto veřejné komunikace [*„Veřejnost takových cest podmíněna jest věnováním vlastníka pozemku, které však může se státi nejen výslovným prohlášením vlastnickým, nýbrž i konkludentním jednáním, a sice tak, že vlastník obecné užívání trpí, neklade mu překážek a že užívání toto trvá po dobu nepamětnou“* (srov. Boh. A 10130/32)]. Dobová judikatura dokonce i v posuzování nutnosti komunikační potřeby vážila proporcionalitu omezení vlastnického práva tak, že dovodila závěr, podle něhož *„okolnost, že pěšina je pro část obce nejkratším spojením, neospravedlňuje ještě sama o sobě závěr, že jde o komunikaci nutnou“* (Boh. A 10130/32).

[67] Je vhodné též připomenout, jak se judikatura staví k prokazování existence veřejně přístupné účelové komunikace v případě cest užívaných tzv. od nepaměti. Nejvyšší správní soud již v jednom z prvních rozsudků (rozsudek ze dne 27. 10. 2004, č. j. 5 As 20/2003-64) týkajícím se účelových komunikací konstatoval, že průkaznost veřejnosti starých cest, které jsou dle tvrzení některého z účastníků užívány od nepaměti, je vždy problematická a sporná. Dále soud dodal, že komunikace, u níž sice nelze zjistit, zda byla některým z předchozích vlastníků obecnému užívání věnována, jež však byla jako veřejná cesta užívána od nepaměti z naléhavé komunikační potřeby, je veřejně přístupnou účelovou komunikací (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 5 As 27/2009-66, publ. pod č. 2012/2010 Sb. NSS, či ze dne 22. 12. 2009, č. j. 1 As 76/2009-60, publ. pod č. 2028/2010 Sb. NSS). Obdobně se vyjadřuje i Nejvyšší soud, např. v rozsudku ze dne 7. 10. 2003, sp. zn. 22 Cdo 2191/2002. Zde vyslovil, že *„[p]otíže činí důkaz veřejnosti starých cest, užívaných od nepaměti; v těchto případech starší judikatura vycházela z domněnky věnování, bylo-li prokázáno, že cesty bylo užíváno trvale z naléhavé potřeby komunikační. Byla-li tedy cesta od nepaměti veřejně užívána z naléhavé komunikační potřeby, jde o účelovou komunikaci.“* Je

zde tedy konstruována domněnka, podle které existuje-li zde naléhavá komunikační potřeba, pro kterou je určitá cesta od nepaměti užívána veřejností, přičemž (zejména právě pro dlouhodobost užívání) nelze již zjistit, zda některý z předcházejících vlastníků s obecným užíváním vyslovil souhlas, jedná se o veřejně přístupnou účelovou komunikaci (samozřejmě za současného naplnění dalších zákonných znaků).

[68] V daném případě se správní orgány jednotlivými znaky veřejně přístupné účelové komunikace ve vztahu k dopravní cestě na předmětných pozemcích v zásadě zabývaly, soud však shledal, že se všemi ne zcela dostatečným způsobem.

[69] Pokud jde o otázku samotné **existence předmětné cesty**, městský úřad zejména shromáždil listiny z archivu stavebního úřadu. Zde je třeba dát do jisté míry za pravdu žalobcům, že v žádném z historických dokumentů nacházejících se ve správním spisu a týkajících se dotčené cesty, není konkrétně označen pozemek (např. tehdejší parcelním číslem 956), přes nějž tato cesta vede. Není tomu tak ani v případě tří z tohoto hlediska zásadních dokumentů, tedy stavebního povolení ze dne 1. 9. 1958, č. j. Výst.-5487/1958, rozhodnutí o přípustnosti zřízení bezprašné vozovky ve středisku JZD Holubí Zhoř ze dne 2. 4. 1975, č. j. 1175/75-Kol, a kolaudačního rozhodnutí k bezprašné vozovce ze dne 10. 8. 1977, č. j. Výst/2340/77-Pa. V povolujících aktech je odkazováno na projektovou dokumentaci, tu však městský úřad nedohledal, což ostatně žalovaný potvrdil i při jednání soudu. Ve spojení s dalšími podkladovými materiály týkajícími se výstavby budov v areálu bývalého JZD, z jejichž situačních nákrešů a plánů je dostatečně patrná existence cesty ve směru dotčených pozemků žalobců, ovšem lze mít za prokázané, že se na pozemcích žalobců již za dob bývalého JZD Holubí Zhoř nacházela komunikační spojnice mezi tzv. „státní“ (nyní krajskou) silnicí a areálem JZD.

[70] Ostatně existence podkladových materiálů ohledně výstavby předmětné komunikace (např. stavebního povolení a projektové dokumentace) ani není nezbytnou podmínkou pro možnost deklarace cesty veřejně přístupnou účelovou komunikací. Jak plyne z výše citované judikatury (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 5 As 27/2009-66, publ. pod č. 2012/2010 Sb. NSS), podstatná je objektivní skutečnost, tedy faktická existence cesty.

[71] V daném případě městský úřad shromažďoval podkladové materiály též v reakci na námitku žalobců, že předmětná cesta vedoucí přes dotčené pozemky nebyla nikdy řádně povolena. Jak již naznačeno výše, tato otázka nabývá v zásadě vedlejšího charakteru v momentě, kdy je proti ní postaven samotný faktický stav, totiž její existence a užívání po dobu několika desítek let. Zde by samozřejmě bylo možno představit si poněkud dokonalejší zdokumentování skutkového stavu (např. též řádnou fotodokumentaci pořízenou na místě samém), nicméně fakt existence předmětné cesty nemohou vyvrátit ani sami žalobci. Ostatně žalobce a) dával na cestu kovové překážky k zabránění provozu, žalobce b) pak tvrdil, že jeho předchůdkyně žádala o odstranění stavby cesty z předmětného pozemku. Dlouhodobou existenci a užívání cesty pak při místních šetřeních potvrzovala řada dotazovaných osob.

[72] Poněkud jinou otázkou však je okolnost, zda předmětná cesta opravdu v minulosti sloužila obecnému užívání, tedy zda byla přístupná širokému okruhu třetích osob, nebo zda sloužila pouze zemědělskému družstvu (a jeho pozdějším nástupcům) k lepší dostupnosti jeho

areálu. Pro závěr o této charakteristice dané cesty se ve správním spisu nenachází dostatek podkladů. Je jím v zásadě pouze fotografie ze dne 7. 4. 2007 na č. 1. 7 původního správního spisu, z níž je patrné, že cesta byla osazena značkou zakazující vjezd všech vozidel s dodatkovou tabulí „MIMO AGRO ZÁBLATÍ a. s.“, a značkou omezující rychlost na 20 km/hod. Z tohoto hlediska pak žalovaný nehodnotil ani listinu „*Podnět k provedení majetkových úprav*“ ze dne 2. 12. 1991, předloženou žalobcem b) k podanému odvolání, v níž Jednotné zemědělské družstvo Rozvoj se sídlem v Osové Bítýšce sděluje Okresnímu úřadu ve Žďáru nad Sázavou – Pozemkovému úřadu, že mimo jiných i pozemky parc. č. 956, 957 a 958 jsou nepřístupné.

[73] V uvedených souvislostech lze dodat, že pro účely deklarace konkrétní cesty veřejně přístupnou účelovou komunikací dle § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích ve spojení s § 142 správního řádu je v zásadě nerozhodnou otázkou vlastnictví cesty, tedy otázka, zda stavbu dané cesty lze považovat za samostatnou věc v právním smyslu či pouze za součást pozemků, na nichž se nachází. Právní institut účelové komunikace totiž za podmínek stanovených zákonem o pozemních komunikacích umožňuje obecné užívání cesty jako účelové komunikace bez ohledu na to, zda má charakter stavby v občanskoprávním smyslu či nikoliv (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2013, sp. zn. 28 Cdo 2155/2012, www.nsoud.cz; k vývoji judikatury ohledně posuzování povahy účelových komunikací coby věcí ve smyslu právním viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2009, č. j. 5 As 62/2008-59, publ. pod č. 2200/2011 Sb. NSS).

[74] Co se týče problematiky **souhlasu vlastníka** cesty (pozemku) s jejím obecným užíváním, vykazují skutková zjištění a z nich plynoucí závěry správních orgánů závažný deficit. Správní orgány vycházely z toho, že cesta byla zřízena roku 1958 zemědělským družstvem, jehož byli předchůdci žalobce a) členy, pročež uzavřely, že ve věci byl dán tzv. konkludentní souhlas s užíváním komunikace, a to Jednotným zemědělským družstvem Holubí Zhoř, které komunikaci vybudovalo. Tento závěr je však poněkud pochybný, neboť dostatečně nezohledňuje společenskou realitu v nedemokratickém režimu v letech 1948–1989.

[75] Zde je nutno zdůraznit, že z principu závaznosti bytí i konkludentního souhlasu vlastníka s obecným užíváním komunikace i pro jeho právní nástupce existuje jedna důležitá výjimka, kterou dovodil Ústavní soud v již zmiňovaném nálezu ze dne 9. 1. 2008 sp. zn. II. ÚS 268/06, když konstatoval: „*Ústavní soud akceptuje v obecné rovině názor Nejvyššího soudu, že omezení vlastnického práva k pozemku ve formě veřejného přístupu na tento pozemek je způsobilé přecházet z vlastníka na vlastníka a že není třeba souhlasu nového vlastníka, pokud byl souhlas udělen vlastníky předchozími. Tento závěr jistě platí tam, kde dochází k převodu vlastnického práva mezi soukromými subjekty a kde nový vlastník pozemek přejímá do vlastnictví s vědomím, že vlastnické právo je již takto omezeno. Tento závěr však nelze podle Ústavního soudu vztahovat na případ stěžovatelů, kteří nabyli vlastnické právo k pozemku od hlavního města Prahy v restituci. V daném případě je totiž nezbytné přihlížet k tomu, že předchozím vlastníkem byla veřejnoprávní korporace, jejíž přístup k otázce veřejného užívání pozemků je jistě velmi odlišný od postojů ryze soukromého vlastníka pozemku. Lze konstatovat, že stěžovatelé v tomto smyslu nemohli vstupovat do práv a povinností předchozího vlastníka, a naopak by bylo proti smyslu vlastnické restituce, pokud by sice získali vlastnické právo, ovšem zatížené veřejným užíváním pozemku.*“

[76] Podstata závěrů Ústavního soudu přitom nespočívá v tom, že byl majetek v tehdy posuzovaném případě vydán v restituci veřejnoprávní korporaci, přestože Ústavní soud tuto okolnost zmínil, ale v tom, že nelze spravedlivě požadovat po vlastníkově, jemuž byl majetek vydán v restituci, aby proti své vůli a bez jakékoli náhrady snášel omezení svého vlastnického práva dané obecným užíváním jeho pozemku jako veřejně přístupné účelové komunikace, k němuž byl udělen souhlas (ať již kýmkoli) v době, kdy byl tento pozemek protiprávně odňat tomuto vlastníkově či jeho právním předchůdcům. Ústavní soud se jasně vyjádřil, že takový závěr by byl v rozporu se smyslem vlastnické restituce. Lze podotknout, že Nejvyšší správní soud v tomto smyslu ve výše zmiňované judikatuře k otázce vázanosti souhlasem předchozího vlastníka hovoří o *vlastníku, k jehož souhlasu lze přihlížet*.

[77] Dle názoru zdejšího soudu lze tyto závěry přiměřeně (tedy s jistou mírou obezřetnosti) vztáhnout též na otázku transformace majetku zemědělských družstev. Není totiž podstatné, zda všechny, kdo vlastnili daný pozemek či na něm hospodařili do jeho navrácení předchůdcům žalobců, lze označit za v dnešním slova smyslu veřejnoprávní korporaci, nebo zda se, tak jako v případě jednotného zemědělského družstva jednalo z formálního hlediska o subjekt soukromého práva, hospodařící s majetkem jeho členů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2011, č. j. 5 As 36/2010-204, publ. pod č. 2390/2011 Sb. NSS). Důležitá je zde skutečnost, zda vůle předchůdců žalobce byla vyjádřena svobodně. Není-li prokázáno jinak, lze o přičitatelnosti vůle vyjádřené zemědělským družstvem předchůdcům žalobce hovořit jen stěží.

[78] Nesprávnost (či spíše absurdita) závěrů správních orgánů je pak zcela zřejmá ve vztahu k žalobci b), který soudu doložil „*Dohodu o vydání nemovitostí dle § 9 z. č. 229/1991 Sb.*“ uzavřenou dne 30. 8. 1991 předávajícím Zemědělským družstvem Osová Bítýška a přejímající M. K. [matkou žalobce b)], a rozhodnutí Okresního úřadu ve Žďáru nad Sázavou – Okresního pozemkového úřadu ze dne 13. 11. 1991, č. j. PÚ 21/91, jímž byla tato dohoda schválena. Z rozhodnutí plyne, že oprávněné osobě M. K. byl mimo jiné i pozemek tehdejšího parc. č. 958 vydán v rámci tzv. pozemkových restitucí, neboť posléze rehabilitovaný otec M. K. J. B. byl rozsudkem Lidového soudu v Náměšti nad Oslavou ze dne 25. 6. 1954, sp. zn. T 35/54, odsouzen k trestu odnětí svobody a k trestu propadnutí majetku; propadlý majetek přešel na stát a poté na zemědělské družstvo.

[79] V této souvislosti je též třeba obecně konstatovat vadný procesní postup správních orgánů. Předmětné správní řízení bylo řízením o určení právního vztahu dle § 142 správního řádu. K námitkám ohledně zjišťování skutkového stavu žalovaný poukazoval na § 142 odst. 3 správního řádu, podle něhož pro dokazování v řízení o určení právního vztahu platí ustanovení § 141 odst. 4 obdobně. Správní orgán tudíž vychází z důkazů, které byly účastníky navrženy. Pokud navržené důkazy nepostačují ke zjištění stavu věci, může správní orgán provést i důkazy jiné. Neoznačí-li účastníci důkazy potřebné k prokázání svých tvrzení, vychází správní orgán při zjišťování stavu věci z důkazů, které byly provedeny. Správní orgán může též vzít za svá skutková zjištění shodná tvrzení účastníků.

[80] Přístup městského úřadu ke skutkovým tvrzením účastníků řízení však byl poněkud nekonzistentní. K některým důkazním návrhům či spíše skutkovým tvrzením přistoupil městský úřad poměrně iniciativně a např. tak v archivu stavebního úřadu vyhledal dokumentaci byt' jen okrajově se týkající předmětné komunikace. Určitá tvrzení účastníků

řízení pak vzal na vědomí a dále k nim přistupoval, jako by byla prokázána (např. tvrzení navrhovatele Agro Záblatí, a. s., o datu skončení jejich nájemního práva k pozemkům manželů L.). K řadě tvrzení žalobců však přistoupil s pouhým dovětkem, že je žalobci neprokázali, čemuž žalovaný přitakal. Hodlal-li městský úřad takto selektivně postupovat, bylo na místě žalobce upozornit na povahu předmětného řízení (zahájeného navíc na základě návrhů jiných osob) a výslovně je vyzvat k prokázání jejich tvrzení, popř. k uvedení konkrétních důkazních návrhů. Obecné výzvy dle § 36 správního řádu ve světle uvedeného požadavku explicitně pojatých výzev k dokazování neobstojí. Postup správních orgánů tak byl v tomto ohledu v rozporu s § 4 odst. 2, 4 správního řádu.

[81] Zde je nutno zdůraznit, že pokud správní orgán v pozici místně příslušného silničního správního úřadu posuzuje v rámci řízení o vydání deklaratorního rozhodnutí podle § 142 správního řádu, zda určitá komunikace je účelovou pozemní komunikací, musí zkoumat naplnění všech výše uvedených kritérií tak, aby spolehlivě zjistil skutečný stav věci důležitý pro rozhodnutí. Tvrdí-li účastníci řízení skutečnosti vztahující se k základním podmínkám, za kterých může správní orgán deklarovat existenci veřejné účelové komunikace, tedy včetně podmínky souhlasu vlastníka a nutné a nenahraditelné komunikační potřeby zahrnující zjištění účelnosti využití komunikace a zvážení alternativních komunikačních možností, je silniční správní úřad povinen důkladně ověřit naplnění těchto podmínek (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 11. 2011, č. j. 9 As 55/2011-141).

[82] Ve vztahu k otázce souhlasu předchozích vlastníků s obecným užíváním předmětné cesty tedy v rozhodnutích správních orgánů především chybí podrobná analýza vlastnických vztahů k dotčeným pozemkům zachycující období, kdy se tyto pozemky nejen právně, ale též fakticky vrátily do dispozice oprávněných vlastníků. K tomuto období měl poté městský úřad zaměřit svou iniciativu z hlediska prokazování projevů souhlasu či nesouhlasu tehdejších vlastníků s existencí předmětné komunikace (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2011, č. j. 5 As 36/2010-204, publ. pod č. 2390/2011 Sb. NSS).

[83] Způsob a závěry zkoumání (či přesněji řečeno nezkoumání) problematiky **nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby** soud správním orgánům vytkl již v předchozím rozsudku (tato otázka ostatně byla jediným tématem, jímž se tehdy soud zabýval věcně). Je nutno uvést, že městský úřad se v novém řízení danou problematikou zabýval, jeho přístup ovšem opět vykazuje vady, na něž i přes odvolací námitky nezareagoval ani žalovaný.

[84] Zjednodušeně řečeno jde o otázku „odkud“ a „kam“ předmětná cesta vede. Na jejím jižním konci, tedy na jižní straně pozemku parc. č. 5270 hraničí s krajskou (dříve „státní“) silnicí a splňuje tak podmínku § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích *spojení nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi*. Na severním konci, tedy na severní straně pozemku parc. č. 6028 hraničí s pozemkem parc. č. 5408, jehož vlastníkem je M. R. Z uvedeného plyne, že správní orgány *de facto* neřešily komplexním způsobem spojení nemovitostí náležejících navrhovatelům (Agro Záblatí, a. s., a M. C.) s krajskou silnicí, ale zabývaly se pouze otázkou, zda veřejně přístupná účelová komunikace existuje na pozemcích žalobců a M. R. (pozemek parc. č. 6028). Takový přístup v zásadě nemusí být *prima vista* v rozporu se zákonem. V daném specifickém případě se však správní orgány nezabývaly povahou nemovitostí, k nimž předmětná cesta vede.

[85] Jde o to, že z § 7 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích plyne, že v případě pozemních komunikací v uzavřených prostorech či objektech je silniční správní úřad oprávněn posuzovat pouze otázku, zda se skutečně jedná o takový uzavřený prostor nebo objekt. Jedná-li se o takový prostor/objekt, stanoví rozsah a způsob přístupu veřejnosti na pozemní komunikace v něm se nalézající vlastník nebo provozovatel takového prostoru/objektu. Z toho ovšem logicky plyne, že nalézají-li se nemovitosti navrhovatelů v takovém uzavřeném prostoru/objektu, je silniční správní úřad oprávněn deklarovat existenci veřejně přístupné účelové komunikace pouze na hranice takového prostoru/objektu. A stejným pohledem je v takovém případě povinen hodnotit též otázku nutné komunikační potřeby. Musí tedy posoudit nikoli skutečnost, zda dostupná dopravní alternativa vede až k nemovitostem navrhovatelů, ale pouze to, zda vede k hranicím uzavřeného prostoru/objektu (rozuměj k existujícímu vstupu či vjezdu do takového prostoru/objektu).

[86] Ovšem okolnost, zda se nemovitosti navrhovatelů nacházejí v takovém uzavřeném prostoru/objektu, ponechaly správní orgány zcela bez povšimnutí. Zde je nutno podotknout, že tak učinily i přes řadu indicií nacházejících se ve správním spisu [pomine-li soud, že v zásadě v celém průběhu řízení se hovoří o cestě vedoucí do *areálu* bývalého JZD, lze pro názornost poukázat na materiály získané z archivu stavebního úřadu (č. l. 33 původního správního spisu městského úřadu), konkrétně na kopie pod č. 7 – kolaudační rozhodnutí ze dne 8. 9. 1986, č. j. výst. 817/86, jímž MNV Velká Bíteš povolil JZD Svornost se sídlem v Holubí Zhoří užívání stavby „*oplocení střediska Holubí Zhoř*“, a související snímek pozemkové mapy s vyznačeným oplocením střediska, a na kopii pod č. 8 – situační náčrtek „*Vnitřní komunikace v areálu JZD*“ z února 1975, ale též např. na fotografie přiložené žalobcem b) k jeho odvolání, z nichž je zcela jednoznačně patrné, že areál byl i v době pořízení fotografií oplocen, a k jeho severozápadní bráně vede obecní komunikace na pozemku parc. č. 6022], jakož i přes výslovné námitky žalobců. Za této situace ale není na soudu, aby stanovil povahu prostoru, k němuž předmětná komunikace vede. Jak uvedeno výše, k uvedenému závěru je příslušný silniční správní úřad. V daném řízení měl městský úřad tuto problematiku vyřešit jako předběžnou otázku, v jeho rozhodnutí (jakož i v rozhodnutí žalovaného) ovšem taková právní úvaha podložená skutkovými zjištěními zcela chybí.

[87] Uvedené výtky přitom nejsou samoúčelné. Dospějí-li správní orgány k závěru, že areál bývalého JZD tvoří uzavřený prostor/objekt ve smyslu § 7 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích, budou muset zcela nově posoudit naplnění podmínky existence nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby, tedy zda např. obecní komunikace na pozemku parc. č. 6022 vedoucí k severozápadní bráně areálu bývalého JZD není onou dostupnou dopravní alternativou.

VI. Závěr a náklady řízení

[88] Z výše uvedených důvodů soud shledal rozhodnutí žalovaného nezákonným. Proto jej zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, 4 s. ř. s.). V něm bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

[89] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

[90] Žalobci dosáhli v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto mají právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Odměna advokáta a náhrada hotových výdajů byla stanovena podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Vzhledem k čl. II vyhlášky č. 486/2012 Sb. byl na právní služby poskytnuté do 31. 12. 2012 aplikován advokátní tarif ve znění účinném do tohoto data, na právní služby poskytnuté po tomto datu byl aplikován advokátní tarif ve znění novel účinných po 31. 12. 2012. V daném případě se jednalo o úkony společné pro dva zastupované žalobce (pročež soud dle § 12 odst. 4 advokátního tarifu společnému advokátovi žalobců za každou zastupovanou osobu snížil mimosmluvní odměnu o 20 %), a to konkrétně o dva úkony právní služby učiněné do konce roku 2012 [převzetí a příprava zastoupení (za tento úkon soud považuje též úkon označený v podaném vyčíslení nákladů jako „*porada s klientem M. R.*“), návrh na zahájení řízení] a jeden úkon právní služby provedený v roce 2014 (účast při jednání soudu dne 30. 9. 2014), tři režijní paušály, tedy ve výši 4 x 1 680 Kč, 2 x 2 480 Kč a 3 x 300 Kč, dále cestovní výdaje ve výši 644 Kč [cesta Velké Meziříčí – Brno a zpět, celkem 112 km, cena pohonných hmot 36 Kč/l, základní náhrada za 1 km jízdy 3,70 Kč, průměrná spotřeba dle technického průkazu 5,7 l/100 km], a promeškaný čas strávený advokátem žalobců cestou z místa jeho sídla ve Velkém Meziříčí k jednání u soudu v Brně dne 30. 9. 2014 a zpět v rozsahu čtyř započatých půlhodin ve výši 4 x 100 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a), d), § 12 odst. 4, § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve znění účinném do 31. 12. 2012, a § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. g), § 12 odst. 4, § 13 odst. 3, 4, § 14 odst. 1 písm. a), odst. 3 advokátního tarifu ve znění novel účinných po 31. 12. 2012, § 157, § 158 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, § 1 písm. b), § 4 písm. c) vyhlášky č. 435/2013 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad], tedy celkem 13 624 Kč. Protože advokát žalobců je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 2 861 Kč, odpovídající dani, kterou je povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.).

[91] Vzhledem k § 33 odst. 8 s. ř. s. přitom soud posuzoval úspěšnost jednotlivých navrhovatelů samostatně.

[92] Žalobci dosáhli v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto mají právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Odměna advokáta žalobců a náhrada hotových výdajů byla stanovena podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Vzhledem k čl. II vyhlášky č. 486/2012 Sb. byl na právní služby poskytnuté do 31. 12. 2012 aplikován advokátní tarif ve znění účinném do tohoto data, na právní služby poskytnuté po tomto datu byl aplikován advokátní tarif ve znění účinném od 1. 1. 2013. V daném případě se jednalo o dva úkony právní služby učiněné do konce roku 2012 (převzetí a příprava zastoupení, replika k vyjádření žalovaného ze dne 2. 3. 2012) a jeden úkon právní služby provedený v roce 2013 (účast při jednání soudu dne 3. 12. 2013) a tři režijní paušály, tedy ve výši 2 x 2 100 Kč, 1 x 3 100 Kč a 3 x 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 3

písm. f), § 11 odst. 1 písm. a), d), § 13 odst. 3 advokátního tarifu, ve znění účinném do 31. 12. 2012, a § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. g), § 13 odst. 3 advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2013], tedy celkem 8 200 Kč. Protože advokát žalobců je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 1 008 Kč, odpovídající dani, kterou je povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.).

[93] Žalobcům dále přísluší náhrada za zaplacené soudní poplatky za žalobu ve výši 2 x 3 000 Kč a za návrh na přiznání odkladného účinku ve výši 2 x 1 000 Kč.

[94] Celkem tedy byla žalobcům vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů ve výši 24 485 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.

[95] Výrok o náhradě nákladů řízení osob zúčastněných na řízení se opírá o § 60 odst. 5 s. ř. s. V dané věci soud osobám zúčastněným na řízení neuložil žádnou povinnost, současně pak neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro přiznání práva na náhradu jejich dalších nákladů řízení (ostatně osoby zúčastněné na řízení takové důvody ani netvrdily).

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 30. září 2014

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Dana Janků

29 A 35/2012-107

OPRAVNÉ USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl předsedkyní senátu JUDr. Zuzanou Bystřickou v právní věci žalobců **a) M. R.** a **b) T. K.**, zastoupených JUDr. Ivanem Werlem, advokátem se sídlem Velké Meziříčí, Vrchovická 74/2, proti žalovanému **Krajskému úřadu kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, za účasti osob zúčastněných na řízení: **1) Agro Záblatí, a. s.**, se sídlem Záblatí 63, PSČ 594 53, zastoupené JUDr. Alenou Malou, advokátkou se sídlem Masarykovo nám. 88, Velká Bíteš, **2) M. C.**, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2012, č. j. KUJI 36888/2012, ODSH 437/2012-Ma/RODV, o opravě rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 9. 2014, č. j. 29 A 35/2012-95,

t a k t o :

V odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 9. 2014, č. j. 29 A 35/2012-95, **se vypouští** odstavce [91] a [92]. Dosavadní odstavce [93], [94] a [95] **se označují** jako odstavce [91], [92] a [93].

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 30. 9. 2014, č. j. 29 A 35/2012-95, bylo zrušeno shora označené rozhodnutí žalovaného a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení; dále bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení.

Podle § 54 odst. 4 s. ř. s. předseda senátu opraví v rozsudku i bez návrhu chyby v psaní a počtech, jakož i jiné zjevné nesprávnosti.

V písemném vyhotovení rozsudku došlo administrativním pochybením ke zjevné nesprávnosti spočívající v tom, že v části jeho odůvodnění týkající se náhrady nákladů řízení byly připojeny odstavce [91] a [92] týkající se jiné věci. Z tohoto důvodu soud rozhodl, jak uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. listopadu 2014

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu